

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 79. An complementa sint mendacia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

quia quando dicunt sibi pluris constare, scimus, quòd non intelligant nudè pretium rei emptæ, sed etiam computent, partim expensas, v. g. vecturæ aliásque, partim proportionalem partem sumptuum, quos toto anno faciunt in suam communem negotiationem, hæc enim justè possunt venire nomine pretii, quo res ipsis constat, ita *Gob. T. II. n. 672.* Quòd si locutiones eorum non essent in hoc sensu veræ, mentirentur; & si jurarent, pejerarent.

302 Q. 79. *An complementa sint mendacia, v. g. si quis dicat, sum indignus, infim^{us} servus & c. R.* Licet complementa ab aliquibus vocentur completa mendacia, tamen mendacia non sunt, quia omnes sciunt, quòd per ejusmodi formulas loquendi non intendamus strictum sensum, quem verba præferunt, sed tantùm velimus honorem exhibere, vel affectum ostendere illi, ad quem diriguntur, unde si animus honorandi vel affectus aliquis adsit, erunt signa concordantia cum mente: itaque audiendus non est ille Casista, qui ante aliquot annos in publicis Theatris Leodii dixit eum committere idololatriam, qui literis suis subscribit, *Sum servus ex toto corde,* eò quòd soli Deo debeat cor totum, nam illa verba inter homines significant solam debitam propensionem animi: quòd si quis diceret verba complementorum, & non intenderet honorem exhibere vel affectum seu propensionem ostendere, probabilius est fore mendacium; excusari tamen posse putat *Gob. n. 670,* quia scimus sic loquentes nolle sibi credi, uti nec volunt sibi credi Poëtæ narrantes fabulas: deinde etiam nemo putat hæc asseritivè & ex animo dici, sed tantùm veluti modos loquendi ad urbaniter con-

conversandum, vel ad pascendas alterius aures,
ideoque videntur à mendacio excusari posse.

DUBIUM V.

*Quæ & quanta sit obligatio
Juramenti promissorii.*

Resp. In Juramento promissorio duæ affir-^{cc} 303
mantur veritates; una de præsentī primaria,^{cc}
quòd scilicet jurans habeat animum^{cc}
implendi, quod promittit : altera secundaria^{cc}
de futuro, quòd scilicet impleturus sit suo tem-^{cc}
pore, quod promittit ; five promittat Deo, &^{cc}
est votum cum Juramento, five homini, &^{cc}
est jurata promissio humana : unde oritur^{cc}
obligatio implendi, si rationabiliter possit.^{cc}
Ita communiter DD. V. Laym. L. 4. T. 3. c. 6. Bon. T. 2. cc
d. 4. q. 1. p. 7. Unde resolves,

I. Defectu primæ veritatis jurans verè pejerat^{cc}
mortaliter, si vel non habet animum implendi,^{cc}
five materia sit parva five magna ; licita five^{cc}
illicita: vel si dubitat, an facturus sit nec ne, quod^{cc}
jurat ; vel si putet sibi moraliter impossibile,^{cc}
ut impleat, quod promittit : quia quoad istam^{cc}
veritatem præsentem, promissorium ab asser-^{cc}
torio non differt : unde nec parvitas materiæ^{cc}
excusat. *Ibidem.*

II. Defectu secundæ veritatis verè pejerat is,^{cc}
qui, quod promisit, postea non implet, si rationa-^{cc}
biliter implere potest. Id solùm hìc dubitatur,^{cc}
an qui promisit rem exiguam cum Juramento,^{cc}
ut v. g. dare alteri unum pomum, vel nummum^{cc}
pro eleemosyna, vel castigare prolem, vel^{cc}